

[Paabøl.]

ling fremfor andre erhvervsmæssige investeringer.

Når man ser på det foreliggende lovforslag om boligbyggeri, må man sige, at det er en meget beskeden afvikling, der sker. Vi kan ikke afvikle byggestøttelovgivningen på én gang; først og fremmest kan vi ikke gøre det, så længe restriktionerne består, men vi kan heller ikke gøre det, så længe omkostningsniveauet ikke er mere stabilt, end det er, og jeg mener altså, at selve statens udlånsvirksomhed har fordyret byggeriet.

Vi er enige i, at det er ønskeligt at gå over fra direkte udlån til garanti. Nu vil værdien af en sådan omlægning i nogen grad fortabe sig, hvis man — som jeg forstår tilfældet er — regner med, at staten i højere grad skal købe obligationer, fordi disse ikke kan optages på det normale marked, og vi er absolut imod den bemyndigelse, der ifølge lovforslaget skal gives til finansministeren til køb og salg af obligationer. Vi ønsker ikke, at finansministeren skal åbne en konkurrencevirksomhed med nationalbanken.

Det er en given sag, at vi fra oppositionens side ikke kan tage endelig stilling til enkelthederne i lovforslaget. Regeringen har jo arbejdet med dette lovforslag i et år, og man har ført en række vigtige forhandlinger med repræsentanter for realkreditinstitutterne. Hvor hurtigt man kan afvikle, beror også på kredit- og hypotekforeningernes udlånspolitik. Kredit- og hypotekforeningerne har været noget tilbageholdende i efterkrigsårene, men jeg mener, at den kritik, de har været udsat for af den grund, har været uberettiget. Kreditforeningerne kan ikke gå op i den yderste spids i en konjunkturudvikling. De yder langstrakte lån og må derfor anlægge en forsigtig langtidsvurdering, men i øvrigt er kreditforeningerne nu på vej opad. Jeg tror, man kan regne med i dag at kunne opnå omkring 50 pct. i kredit- og hypotekforeningslån, og så er vi ved at nærme os førkrigstiden, hvor lånegrænsen var omkring 55 pct.

Det er dog en given sag, at der bliver et finansieringsbehov ud over disse 50-55 pct., og jeg har med glæde konstateret, at regeringen mener, at man gennem finansieringsinstitutter skulle kunne nå op til en lånegrænse på 75 pct. af anskaffelsessum-

men, uden at staten behøver at være impliceret med garantier, således at den støtte, staten skal give, skal ydes oven over de 75 pct. Jeg har ikke tilstrækkeligt kendskab til dette forhold til at udtale mig om, hvorvidt denne forventning er rigtig, men regeringen må vel bygge den på de forhandlinger, man har ført med realkreditinstitutternes folk.

Statens direkte udlånsvirksomhed fortsætter dog i stort omfang i det nye lovforslag. Jeg er enig i, at man giver direkte statslån til de 1 500 erstatningsboliger, som må skaffes på grund af sanering. Saneringen er et behov, som efter min mening trænger sig på. Saneringskommissionen sluttede sin virksomhed for nogle måneder siden, og man regner med et program på ca. 3 000 lejligheder om året. I denne forbindelse er det også nok værd at lægge mærke til, at vi i disse år har en relativ lettelse på boligmarkedet, fordi det er de små årgange fra trediverne, vi bygger for. Om nogle år — i 1962 eller 1963 — melder de store årgange sig i større tal som efterspørgere af boliger, og så bliver situationen mindre gunstig. Det er vist også rigtigt, at mange af disse saneringsmodne lejligheder i øjeblikket bebos af gamle folk. Venter vi nogle år, vil de være beboet af familier med børn, og disse mennesker vil det være vanskeligere at omplante.

Jeg er enig i, at det socialfilantropiske byggeri bør udvides, men jeg må tage forbehold med hensyn til spørgsmålet, om statens bidrag skal forhøjes. Det er imidlertid noget, vi kan se nærmere på i et udvalg. I øjeblikket bidrager staten med 15 pct., kommunerne med 15 pct., og 5 pct. skal tilvejebringes ad anden vej. Nu vil man forhøje statens bidrag til 20 pct., i visse tilfælde til 25 pct. — men også det kan vi jo se nærmere på i udvalget. Det socialfilantropiske byggeri har vi sympati for, fordi det kommer en virkelig trængende befolkningsgruppe til gode.

Der er en ting, man må have i erindring, når man taler om disse spørgsmål, og det er, at det er af afgørende betydning, at vi ikke kompromitterer de ordninger, som fra privat side praktiseres. Sparekasserne har skitseret en ordning, hvorefter man vil gå op til en lånegrænse på 85 pct. i parcelhusbyggeriet under forudsætning af nogle års forud-